

Відокремлений структурний підрозділ «Дніпровський фаховий коледж інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко- технологічний університет»	СИЛАБУС навчальної дисципліни ПСИХОЛОГІЯ ПРАЦІ
	Галузь знань: 27 «Транспорт» Спеціальність: 275 «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» Освітньо-професійна програма: «Транспортні технології (На автомобільному транспорті)» Ступінь (рівень) освіти: перший (бакалаврський) Дні занять та консультацій: згідно з розкладом Рік навчання: 3-й Семестр: 6-й Кількість кредитів: 3
	Викладачі: Редькіна Ганна Михайлівна, кандидат політичних наук, доцент Електронна пошта: annainred@gmail.com Сайт викладача: http://surl.li/btiwf

Силабус складено на основі робочої програми навчальної дисципліни, обговорено та схвалено на засіданні циклової комісії педагогічних та соціально-гуманітарних дисциплін

Протокол від “_____” _____ 20__ року № _____

Голова циклової комісії
педагогічних та соціально-гуманітарних дисциплін

_____ М.А. Соснова

_____ (підпис) _____ (ПІБ)
“_____” _____ 20__ року

Голова робочої групи
(гарант освітньо-професійної
програми)

_____ (підпис) _____ (ПІБ)
“_____” _____ 20__ року

Опис дисципліни

Мета вивчення дисципліни – забезпечення особистісної готовності здобувачів освіти до майбутньої професійної діяльності через формування у них системи наукових понять та науково впорядкованих базових уявлень про сутнісні аспекти професійної діяльності та психологічні особливості активності людини як суб`єкта праці.

Завдання курсу в процесі вивчення курсу здобувачі освіти мають:

- ознайомитися із категоріальним апаратом, методологічними принципами, методами та основними тенденціями розвитку сучасної психології праці;
- отримати цілісне уявлення про специфіку психології праці як сфери психологічного дослідження та її місце у структурі наук про людину;
- оволодіти навичками застосування теоретичних знань у різних галузях прикладної психології праці: проведення процедур профорієнтації, профвідбору та профконсультування.

Предмет дисципліни вивчення центрального поняття цієї наукової дисципліни розглядається трудова діяльність. Вивчаються основні методи психології праці та інженерної психології. Аналізуються фактори, що визначають працездатність, та сучасні перспективні напрямки означеної науки. Розглядається діяльність психолога з розв'язання інженерно-психологічних проблем проектування, експлуатації та експертної оцінки систем «людина-машина».

Прекреквізити передбачає попереднє опанування навчальних дисципліни «Психологія».

Постреквізити Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні суміжних навчальних дисциплін протягом навчання,

Методи навчання: комунікативні (бесіди, доповіді, діалоги), інтерактивні (моделювання ситуацій), проектні (тренувальні вправи, пошукові завдання), граматики-переклад (аналіз граматичних правил при перекладі текстів).

Форми та методи оцінювання: усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль, залік.

Компетентності та програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми

Е	Програмні компетентності
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у галузі транспорту з використанням теорій та методів сучасної транспортної науки на основі системного підходу та з врахуванням комплексності та невизначеності умов функціонування транспортних систем
Загальні компетентності	ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК-11. Здатність працювати автономно та в команді.
Спеціальні компетентності (СК)	СК-16. Здатність врахувати людський фактор в транспортних технологіях.
Програмні результати навчання	РН-19. Пояснювати експлуатаційну, техніко-економічну, технологічну, правову, соціальну та екологічну ефективність організації перевезень. РН-21. Впроваджувати методи організації безпечної транспортної діяльності. РН-26. Досліджувати проблеми людського фактору, пов'язані з транспортом, а також наслідки помилок для безпеки та управління. Визначати моделі поведінки людей у зв'язку з помилками.

Організація навчання

Лекції : 32 годин

Семінарські заняття : 10 годин

Самостійна робота : 48 годин

Структура навчальної дисципліни

№	Тема	Результати навчання	Завдання/ Форми контролю
Ікурс, IV семестр			
Модуль I.			
Змістовний модуль 1. Методологічні та теоретичні проблеми психології праці			
1	Тема 1. Методологічні і теоретичні основи	Психологія праці як галузь знань. Структура праці. Формування людини як	Тести, презентації, індивідуальні та

	психології праці. Історія психології праці. Методи досліджень у психології праці	суб'єкта праці. Методологічні і теоретичні основи, предмет і завдання психології праці. Соціально-економічні умови виникнення психології праці на початку ХХ сторіччя. Питання психології праці у системі наукової організації праці Ф. Тейлора. Виникнення психотехніки та її розробка у працях Г. Мюнстерберга. Виникнення вітчизняної психотехніки. Передумови оформлення психології праці як самостійної галузі психологічної науки. Методи досліджень психології праці.	групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання
2	Тема 2. Людина і праця	Поняття «єргатична система», «єргатична функція» та їх еволюція. Трудовий процес та його структура. Об'єкт праці та його основні різновиди. Об'єктивні задачі і суб'єктивно прийняті цілі праці та їх різновиди. Предмет праці. Засоби, знаряддя праці та їх основні різновиди. Характеристика об'єктивних умов праці у різних трудових процесах. Умови праці..	Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання
3	Тема 3 Розвиток суб'єкта праці	Структура суб'єкта праці – мотиваційні, когнітивні, емоційно-вольові показники професійної діяльності людини. Зовнішня структура: діяльність як цілісний цикл (етап) трудової діяльності, психологічні дії та операції (навики, уміння). Внутрішня структура (зовнішні умови діяльності суб'єкта праці), знання, уявлення, образи (загальні і спеціальні), ціннісні орієнтації, інтереси, цілі, мотиви (професіональні),	Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання

		професійна самосвідомість, індивідуально - типологічні особливості і професійно обумовлені здібності.	
4	Тема 4 Методологічні основи і принципи проведення досліджень психології праці. Психологічна професіографія	Класифікація методів. Специфіка описових та формуючих методів. Головні риси базового методу психології і праці методу спостереження. Сутність трудового методу вивчення професійної діяльності. Можливості та обмеження використання трестів в психології праці. Особливості використання лабораторного, натурального та формуючого експерименту. Планування, нормування і контроль праці трудового колективу. Психологічна професіографія. Поняття «професія», «трудова посада», «спеціальність». Професіограма професії та її структура.	Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання
5	Тема 5 Класифікація професій, психологічні ознаки її побудови	Багаторівнева психологічна класифікація професій, її структура та можливості застосування. Цілі і методи вивчення структури суб'єкта професійної діяльності. Психічні регулятори професійної діяльності людини. Концепція інтегрального дослідження індивідуальності. Індивідуальний стиль діяльності як засіб професійної адаптація людини. Діагностика рівня	Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання

		професійної готовності людини, методи і правила її застосування.	
6	Тема 6. Психологічні питання підготовки кадрів та психологічні проблеми формування професійних кадрів.	Профорієнтація і профконсультація як комплексні соціальні проблеми і їх психологічні аспекти. Індивідуальна профконсультація як умова активізації самовизначення людини при виборі професії. Принципи, методи, обмеження у профорієнтаційній і профконсультаційній роботі. Критерії та методи діагностики і прогнозування готовності людини до праці. Психологічні основи виховання і професійного навчання. Розробка програми навчання. Підбір методів і критеріїв професійної підготовки. Вибір методів оцінки і ефективності. Види і форми професійного навчання. Проблема стандартизації і індивідуалізації професійного навчання.	Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання
Змістовний модуль 2. Прикладні проблеми сучасної психології праці			
7	Тема 7 Психологічні питання адаптації і стабілізації робочих кадрів. Психологічні аспекти підвищення професійної	Види адаптації, які обумовлюють процес адаптації. Критерії і методи оцінки адаптації кадрів. Висунення кадрового резерву. Соціально-психологічна реабілітація інвалідів. Умови підбору професій і можливості компенсаторного пристосування людини до професії. Зовнішні і внутрішні фактори, що зумовлюють	Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання

	працездатності	працездатність людини. Критерії оцінки працездатності. Методи діагностики функціонального стану і засоби зниження професійної втоми та підвищення професійної працездатності. Психологічні методи корекції і профілактики несприятливих функціональних станів.	
8	Тема 8. Психологічні питання безпеки праці і соціально-психологічні проблеми взаємовідносин в трудовому колективі	Людський фактор в травматології і аварійності. Об'єктивні і суб'єктивні причини нещасних випадків. Класифікація причин помилок людини. Методи вивчення і аналізу причин нещасних випадків і аварій. Психологічні засоби підвищення безпечної поведінки людини у професійній діяльності. Конфлікт, його структура, причини виникнення. Методи дослідження і способи оптимізації соціально-психологічного клімату у трудовому колективі. Перспективи психології праці як області наукових знань про суб'єкта праці та дисципліни, яка розвиває методологічні і теоретичні основи вивчення людини у трудовій діяльності.	Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання
9	Тема 9. Психологічні питання адаптації і стабілізації робочих кадрів	Види адаптації, які обумовлюють процес адаптації. Критерії і методи оцінки адаптації кадрів. Висунення кадрового резерву. Соціально-психологічна реабілітація інвалідів. Умови підбору професій і можливості компенсаторного пристосування людини до	Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання

		професії.	
10	Тема 10. Психологічні аспекти підвищення професійної працездатності	Зовнішні і внутрішні фактори, що зумовлюють працездатність людини. Критерії оцінки працездатності. Методи діагностики функціонального стану і засоб зниження професійної втоми та підвищення професійної працездатності. Психологічні методи корекції і профілактики несприятливих функціональних станів.	Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання
11	Тема 11. Психологічні питання безпеки праці.	Людський фактор в травматології і аварійності. Об'єктивні і суб'єктивні причини нещасних випадків. Класифікація причин помилок людини. Методи вивчення і аналізу причин нещасних випадків і аварій. Психологічні засоби підвищення безпечної поведінки людини у професійній діяльності.	Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання
12	Тема 12. Соціально-психологічні проблеми взаємовідноси.	Конфлікт, його структура, причини виникнення. Методи дослідження і способи оптимізації соціально-психологічного клімату у трудовому колективі. Перспективи психології праці як області наукових знань про суб'єкта праці та дисципліни, яка розвиває методологічні і теоретичні основи вивчення людини у трудовій діяльності.	Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання
			Залік

Рекомендовані джерела інформації

Базова

1. Баклицький І.О. Психологія праці: підруч. 2-ге вид. Київ: Знання, 2008. 665 с.
2. Балка В.В. Психологія праці особистості: навч. -метод. посіб. Кременчук: П.П Щербатих, 2006.76 с.
3. Малхазов О.Р. Психологія праці: навч. посібн. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 208 с.
4. Мазяр О.В, Кириченко В.В. Психологія праці:модульний курс. Київ: Знання, 2014р.190 с.

Додаткова

1. Основи професіографії Карпіловська С.Я. та ін.; навч. посіб. Київ: МАУП, 1997. 148 с.
2. Корольчук М.С, Психофізіологія діяльності. Підручник для студ. ВНЗ навчальних закладів. Київ: Ельга, Ніка-Центр, 2003. 400 с.
3. Лесько О. Й. Етика ділових відносин: навч. посіб. Вінниця: ВНТУ, 2011. 320 с.
4. Лесько О. Й. Етика ділових стосунків : навч. посіб. Вінниця: ВНТУ, 2009. 187 с.
5. Прищак М.Д.,Лесько О.Й. Психологія управління в організації: навч. посіб. Вінниця, 2013. 141 с.
6. Цимбалюк І. М. Психологія спілкування :навч. посіб. Київ: ВД«Професіонал», 2004. 304 с.

Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни представлена в додатку до силабусу.

Витяг з додатку:

1. Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність здобувачів освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Політика щодо академічної доброчесності регламентується Положенням про академічну доброчесність учасників освітнього процесу у Відокремленому структурному підрозділі

Дніпровському фаховому коледжу інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет»

(<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/07/pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>).

У разі порушення здобувачем освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

2. Політика щодо перескладання. Перескладання іспиту чи заліку відбувається з дозволу директора коледжу за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

(<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/02/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf>).

3. Політика щодо оскарження оцінювання. Якщо здобувач освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку. Порядок повторного проходження здобувачами освіти контрольних заходів урегульовані Положенням про організацію освітнього процесу

(<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/polozhennya-20-pro-org.-osvit-pr.pdf>)

4. Відвідування занять. Відповідно до Положення про індивідуальний графік навчання студентів Відокремленого структурного підрозділу «Дніпровський фаховий коледж інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет» допускається можливість вільного відвідування здобувачами освіти лекційних занять та самостійного опрацювання навчального матеріалу, передбаченого програмою відповідної навчальної дисципліни. Відвідування інших видів навчальних занять (крім консультацій) є обов'язковим для здобувачів освіти

(<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/02/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf>).

Оцінювання

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських та у вигляді опитування, вирішення тестових завдань, а також виконання комплексної контрольної роботи.

Підсумковий контроль – залік.

6. Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Поточне тестування та самостійна робота						Сума (залік)
Змістовний модуль 1						100
Лекційні заняття (теоретичний матеріал) (24)						
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	
4	4	4	4	4	4	
Практичні заняття (21)						
ПР1		ПР2		ПР3		
7		7		7		
Змістовний модуль 2						
Лекційні заняття (теоретичний матеріал) (24)						
Т7	Т8	Т9	Т10	Т11	Т12	
4	4	4	4	4	4	
Практичні заняття (14)						
ПР4			ПР5			
7			7			
ККР						
17						

Шкала оцінювання:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала оцінювання: ЄКТС			Шкала оцінювання: національна
	Оцінка ЄКТС	Пояснення	для заліку	Оцінка за національною чотирибальною шкалою
90–100	A	ВІДМІННО – здобувач освіти володіє глибокими і дієвими знаннями навчального матеріалу, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; вільно володіє науковими термінами, уміє знаходити джерела інформації, аналізувати їх та застосовувати у практичній діяльності або у науково-дослідній роботі; здатний за допомогою викладача підготувати виступ для студентської наукової конференції, визначити програму своєї пізнавальної діяльності.	зараховано	відмінно
82-89	B			добре

		ДУЖЕ ДОБРЕ – здобувач освіти володіє глибокими і міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних умовах, може робити аргументовані висновки, практично оцінювати окремі нові факти, явища, процеси. Вирішує творчі завдання, здатен сприймати іншу позицію, як альтернативу, знає суміжні дисципліни, в навчанні користується додатковими джерелами інформації. Відповідь його повна, логічна і обґрунтована.	
74-81	C	ДОБРЕ – здобувач освіти володіє достатньо повними знаннями, вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних умовах; розуміє основоположні теорії і факти, логічно висвітлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє аналізувати, робити висновки з технічних та економічних розрахунків, складати прості таблиці, схеми. Вміє працювати самостійно, підготувати реферат і захищати його положення. Відповідь його повна, логічна, але з деякими неточностями.	
64-73	D	ЗАДОВІЛЬНО – здобувач освіти розуміє суть дисципліни, виявляє розуміння основних положень навчального матеріалу; може поверхово аналізувати події, ситуації, робити певні висновки, самостійно відтворити більшу частину матеріалу. Відповідь може бути правильна, але недостатньо осмислена.	задовільно
60-63	E	НЕЗАДОВІЛЬНО – з можливістю складання іспиту: здобувач освіти мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності; слабо орієнтується в поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі; робить спробу розповісти суть заданого, але відповідає лише за допомогою викладача на рівні "так" чи "ні"; однак може самостійно знайти в підручнику	незадовільно

		Відповідь.	
0-34	F	НЕЗАДОВІЛЬНО – з обов'язковим повторним курсом: здобувач освіти не володіє необхідними знаннями, вміннями, навичками та науковими термінами, демонструє низький рівень комунікативної культури.	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни